

14. 11. 2024

MANCA KOSMAČ

viola

NEŽA HOMŠAK

violončelo / violoncello

32. Mednarodni glasbeni cikel Mladi virtuozii
32nd International Music Cycle Young Virtuosi

Viteška dvorana / *Knights' Hall, Križanke*

29. 9. 2024 – 3. 4. 2025

Program finančno omogočata / *The programme is supported by:*

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The Ljubljana Festival was founded by the City of Ljubljana.

Četrtek, 14. november 2024, ob 19.00
Thursday, 14 November 2024, at 7.00 pm
Viteška dvorana / Knights' Hall, Križanke

6. koncert Mednarodnega glasbenega cikla Mladi virtuosi
6th Concert of the International Music Cycle Young Virtuosi

MANCA KOSMAČ, viola

Andreja Kosmač, klavir / piano

NEŽA HOMŠAK

violončelo / violoncello

Sven Brajković, klavir / piano

(Hrvaška / Croatia)

Program / Programme:

Rebecca Clarke: Sonata za violo in klavir / *Viola Sonata*

I. Impetuoso

II. Vivace

III. Adagio-Allegro

Garth Knox: Viola Space št. 8 za violo solo / *Viola Space No. 8 for solo viola*

Robert Schumann: Adagio in / and Allegro, op. 70

Ernest Bloch: Iz judovskega življenja, B. 54 / *From Jewish Life, B. 54*

I. Molitev

II. Prošnja

III. Judovska pesem

Sergej S. Prokofjev: Sonata za violončelo in klavir v C-duru, op. 119 / *Cello Sonata in C major, Op. 119*

I. Andante grave

II. Moderato

III. Allegro, ma non troppo

Koncertni spored odpira eno temeljnih del iz repertoarja za violo, skladba britanske avtorice **Rebecca Clarke (1886–1979)**, ki se je po drugi svetovni vojni ustalila v ZDA. Glasbeni študij je začela z violino in jo na pobudo profesorja Charlesa Stanforda

zamenjala za violo. Uveljavila se je kot cenjena koncertantka, ki je sodelovala s številnimi uglednimi glasbeniki, in ena prvih ženskih glasbenic v profesionalnih orkestrih v Londonu. Njen skladateljski preboj pa je pomenilo kompozicijsko tekmovanje pod pokroviteljstvom Elizabeth Sprague Coolidge leta 1919, na katerem je navdušila žirante s svojo **Sonato za violo in klavir** in jih osupnila, ko so ugotovili, da je skladbo napisala skladateljica. K naslovnici *Sonate* je avtorica pripisala citat iz poezije *Majska noč* Alfreda de Musseta z apelom pesniku. S kvintnim vzklikom se tudi začne izrazno polna tritavčna kompozicija z domiselnim harmonskim jezikom, ki je ponekod impresionistično modalne zvočnosti. V stavku *Impetuoso* dominira intenzivna, ekspresivna, s kromatiko začinjena poetična melodika, katere nosilka je viola. *Vivace* je gibek in obenem lahkoten polet v razgibane ritme, artikulacije, tehnike igranja. Najdaljši je sklepni *Adagio*, fantazijsko razpet med čutne, umirjene in tudi oddaljeno razmišljajoče ter na drugi strani razdražljive, dramatične odseke.

Tudi **Garth Knox (1956)**, ki se je rodil na Irskem, odraščal na Škotskem, zdaj pa živi v Parizu, je priznan violist in skladatelj. Več let je deloval v Godalnem kvartetu Arditti ter sloviti zasedbi Ensemble intercontemporain; poleg sodobne glasbe pa se zadnja leta veliko ukvarja tudi s staro glasbo in glasbilom viola d'amore. Serijo tri- do štiriminutnih koncertnih etud *Viola Space* je napisal z namenom, da bi se interpreti sodobne glasbe lahko urili v sodobnih tehnikah igranja. Vsaka skladba se posveča specifični tehniki, **Viola Space št. 8** se osredotoča na različne načine lokovanja.

Delo **Adagio in Allegro** je izvorno napisano za tedaj novo glasbilo rog z ventili, je pa ob natisu skladatelj **Robert Schumann (1810–1856)** predvidel tudi možnost izvedbe z violino, violo ali violončelom (ter klavirjem). Umirjeni počasni *Adagio* z oznako *Langsam, mit innigem Ausdruck* je nežni spev z občuteno legato melodiko v dolgih lokih. Po odzvenu sklepnega pianissima poetičnega prvega dela kompozicije pa ognjevitno zadoni *Allegro*, ki nosi oznako *Rasch und feurig*, in skladbo nadaljuje v strastnem naboju energičnega sodelovanja med glasbiloma ter jo zmagovito sklene.

Ernest Bloch (1880–1959) se je rodil v Švici v judovski družini, večinoma pa je deloval v ZDA kot profesor in direktor glasbenih konservatorijev oz. akademij ter tudi prevzel ameriško državljanstvo. Pri ustvarjanju je večkrat črpal iz svojega judovskega rodu. **Iz judovskega življenja** je napisal leta 1924 za violončelista Hansa Kindlerja. V tritavčno delo je vpletel moduse ter druge elemente iz tradicije oz. liturgičnega obredja judovske etnične skupnosti Aškenazi. *Molitev* z oznako *Andante moderato* je globoko občutena refleksija, v kateri izstopa umirjena melodioznost z veliko kromatičnimi in tudi četrttonskimi postopi. *Prošnja (Allegro ma non troppo)* intenzivira hrepenenje, izzvenci pa v tihih dolgih tonih. *Judovsko pesem (Moderato)* začenja spuščajoča se melodika v violončelu nad ponavljajočimi se praznimi kvintami v klavirju, kar ustvari občutek bolečine, ki se razleza po vsem stavku do končnega počasnega izginotja v tišino.

Sonata za violončelo in klavir v C-duru je **Sergej S. Prokofjev (1891-1953)** ustvaril leta 1949, leto dni po tem, ko je bil po zloglasnem Ždanovem dekretu obtožen »formalizma«, se pravi naklonjenosti kulturnim konvencijam Zahoda namesto preda-nosti domači kulturi za množico. Ne preseneča, da je moralo izredno ekspresivno delo dvakrat skozi sito cenzure skladateljskega združenja, da je prejelo odobritev javne izvedbe leta 1950. Tristavčno *Sonata* začinja *Andante grave* z uvodnim sonornim petjem violončela v svoji najnižji legi, med spevnimi pasusi pa se godalo oglasi tudi z grobimi pizzicato akordi v domiselnih harmonskih korakih. Glasbeno razpoloženje se iz temačnega zjasni v delu *Moderato animato*, a polet v razigranost violončela zadržuje klavir s težkimi akordi. Dalje glasbili v razgibanem pogovoru pokažeta svojo bogato izrazno raznolikost in se na koncu stavka sozvočno spojita v pianu. Sledi *Moderato*, kratek scherzo živahnega plesnega karakterja z vmesnim liričnim delom *Andante dolce*. Živ in hiter je zadnji rondojski stavek *Allegro, ma non troppo*, ki pa vsebuje podobno kot prvi stavek tudi trenutke zamaknjenosti, zaokroži pa se v razkošju gromkih pasaž, sekvenciranih figur in sočnih akordov.

Helena Filipčič Gardina

Manca Kosmač je študentka 1. letnika magistrskega študija viole na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu prof. Maje Rome. Glasbeno pot je začela z violino na Glasbeni šoli KGBL pri prof. Poloni Češarek in nadaljevala na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana pod mentorstvom prof. Janeza Podleska. Na TEMSIG-u je dvakrat osvojila zlato plaketo v komorni skupini z godali, dvakrat srebrno plaketo v disciplini violina, letos pa je v disciplini viola prejela zlato plaketo in prvo nagrado. Veliko nastopa v komornih skupinah in sestavih. Je violistka komornega godalnega orkestra Camerata Laibach, s katerim je prejela mednarodne nagrade. V sezoni 2023/2024 je postala članica godalnega orkestra FB BANDA. Je redna substitutka simfoničnega Orkestra Slovenske filharmonije, Simfoničnega orkestra SNG Opere in baleta Ljubljana, Simfoničnega orkestra RTV Slovenija ter drugih komornih sestavov. Leta 2023 je igrala v Mladinskem orkestru Evropske unije (EUYO), s katerim je izvedla koncerte v Avstriji, poletno in jesensko turnejo po Evropi in Mehiki. Leta 2024 je postala članica Mladinskega orkestra Gustav Mahler in bila povabljen na spomladansko in poletno turnejo po Evropi. Julija 2024 se je udeležila mednarodne poletne akademije Musikinsel Rheinau v Švici (SIMA).

Andreja Kosmač, pianistka, je diplomirala na Akademiji za glasbo v Ljubljani pri prof. Dubravki Tomšič Srebotnjak. Nadaljevala je študij na Zasebni univerzi za glasbo in umetnost na Dunaju pri Martynu van den Hoeku in se udeležila mojstrskih tečajev pri priznanih pianistih. Prejela je številne nagrade na državnih in mednarodnih tekmovanjih ter nastopila z Orkestrom Slovenske filharmonije in Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija. Kot komorna glasbenica igra z uveljavljenimi slovenskimi in tuji mi umetniki, sodeluje z zbori, kot so Zbor Slovenske filharmonije in zbor Radia France. Pogosto korepetira na mojstrskih tečajih.

Poučuje na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani, kjer njeni učenci osvajajo najvišje nagrade, ter je umetniška sodelavka na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

Neža Homšak, študentka 2. letnika Akademije za glasbo v Ljubljani, je začela igrati violončelo pri 7. letih pri prof. Petri Neuvirt. Nadaljevala je na Umetniški gimnaziji Konservatorija za glasbo in balet Maribor pod mentorstvom prof. Sebastiana Bertoncija ter obiskovala Prvo gimnazijo Maribor. Za dosežke med šolanjem je prejela diplomu dr. Romana Klasinca. Na Akademiji nadaljuje izobraževanje pri prof. Galu Faganelu. Je dobitnica več zlatih in srebrnih plaket na TEMSIG-u, letos je osvojila prvo mesto in posebno priznanje za najboljšo izvedbo obvezne skladbe. Na mednarodnem tekmovanju Svirél je prejela več zlatih plaket, drugo nagrado na mednarodnem tekmovanju Antonio Salieri ter drugo nagrado na Mednarodnem glasbenem tekmovanju Musica Goritensis. Kot članica klavirskega tria Misterioso je prejela zlato plaketo in tretjo nagrado na TEMSIG-u ter priznanje za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega avtorja. Na Mednarodnem glasbenem tekmovanju Ars nova v Trstu je osvojila prvo nagrado in nagrado za absolutnega zmagovalca v svoji kategoriji. Pomemben dosežek je solistična izvedba *Koncerta za violončelo v e-molu* Edwarda Elgarja s Simfoničnim orkestrom Konservatorija Maribor. Kot solistka in članica različnih komornih skupin ter orkestrrov, kot so Mariborski komorni orkester, Slovenski mladinski orkester in Mladi mariborski solisti, redno nastopa na številnih prireditvah.

Sven Brajkovič, hrvaški pianist, se je uveljavil z uspehi na številnih domačih in mednarodnih tekmovanjih, vključno z zmago na 3. Mednarodnem klavirskem tekmovanju Four Notes v Abu Dhabiju. Prejel je nagrado za najboljšega hrvaškega pianista na Mednarodnem klavirskem tekmovanju Svetislav Stančić ter nastopil z Dubrovniškim simfoničnim orkestrom. Na Hrvaškem tekmovanju mladih glasbenikov Papandopulo je osvojil drugo mesto. Redno nastopa na festivalih, kot so Samoborska glasbena jesen, Festival Youngmasters, IKIF v New Yorku, Holland Music Sessions, ISA v Avstriji, Ljubljana Festival in Klangforum Carinthia. Posnel je zgoščenko s skladbami Sergeja Prokofjeva in Roberta Schumanna ter debitiral v Cankarjevem domu v Ljubljani. Bil je prvi študent Glasbene akademije Univerze v Zagrebu, ki je študiral v Hangzhou pri Yang Dingu. Prejel je rektorjevo in dekanovo nagrado ter magistriral leta 2021. Izpopolnjuje se pri Aleksandru Serdarju, je član Klavirskega tria Xylos, s katerim mednarodno nastopa. Od leta 2020 do 2023 je bil profesor klavirja v Glasbeni šoli Ferdo Livadič, zdaj pa je zaposlen na Akademiji za glasbo v Ljubljani in je umetniški vodja festivala Luški pomladni večeri na Hrvaškem.

*The **Viola Sonata** by composer and violist **Rebecca Clarke (1886–1979)** has become a staple of the viola repertoire. Consisting of three movements, it is an expressively rich work with an inventive harmonic language and, in places, an impressionistic, modal quality. Viola Spaces are a series of short concert studies*

by noted violist and composer **Garth Knox (1956)** that offer interpreters of contemporary classical music an opportunity to study modern playing techniques. **Viola Space No. 8** focuses on various bowing techniques. **Adagio and Allegro** is a composition by **Robert Schumann (1810–1856)** that consists of a slow, calm first part and a spirited second part characterised by energetic interplay between the two instruments. **Ernest Bloch (1880–1959)** frequently drew on his Jewish heritage in his compositions. His profoundly emotive three-movement work **From Jewish Life** incorporates modes and other elements from Ashkenazi tradition or liturgical ritual. The **Cello Sonata in C major** by **Sergei Prokofiev (1891–1953)** is a highly expressive work showcasing the rich sonority and dynamic interplay of cello and piano while also offering moments of introspection.

Več o bogati zgodovini Križank si lahko preberete na
You can read more about the rich history of Križanke at:

Glavni sponzor /
General sponsor:

Glavni medijski sponzor /
General media sponsor:

DELO

Sponzor / Sponsor:

skupina Javni holding Ljubljana

V sodelovanju z / In collaboration with:

Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu.
The Ljubljana Festival reserves the right to alter the programme.

Izdal / Published by: **Festival Ljubljana**, november / November 2024
Zanj / For the Publisher: **Darko Brlek**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Glasbena producentka / Music producer: **BRINA NATAŠA ZUPANČIČ**
Tonski mojster / Sound designer: **MITJA KRŽE**
Besedila / Texts: **HELENA FILIPČIČ GARDINA**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **Art design, d. o. o.**
ljubljanafestival.si

www.facebook.com/ljubljanafestival

www.instagram.com/festival_ljubljana/

www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana

www.linkedin.com/company/festival-ljubljana

www.tiktok.com/@ljubljanafestival